

Informačný leták

St'aznosti v rámci zákona o rasovej diskriminácii

Čo je zákon o rasovej diskriminácii?

Zákon o rasovej diskriminácii 1975 (Cth) (RDA) stanovuje, že ak s vami niekto nespravodlivo zachádza z dôvodu vašej rasy, farby pokožky, rodu, národného alebo etnického pôvodu alebo štatútu prisťahovalca, koná protizákonne.

Taktiež stanovuje, že protizákonná je aj rasová nenávisť.

Kedy sa môže tento zákon použiť?

RDA môžete použiť na získanie spravodlivého zaobchádzania v mnohých oblastiach verejného života:

- zamestnanie – získanie práce, práva a podmienky zamestnania, školenie, postup, prepustenie
- vzdelanie – zápis alebo štúdium na súkromnej alebo verejnej škole, vysokej škole alebo univerzite
- ubytovanie – prenájom alebo zakúpenie domu alebo bytu
- získavanie alebo využívanie služieb – napríklad bankovníctvo alebo poistenie, služby poskytované vládnyimi organizáciami, dopravné a telekomunikačné služby, profesionálne služby napríklad poskytované právnikmi, lekármi alebo remeselníkmi, služby poskytované reštauráciami, obchodmi a zábavnými strediskami
- prístup na verejné miesta – parky, vládne úrady, reštaurácie, hotely alebo obchodné centrá

Čo je rasová diskriminácia?

K rasovej diskriminácii dochádza, keď sa s človekom zachádza nie tak rovnomerne ako s iným v podobnej situácii z dôvodov jeho rasy, farby pokožky, rodu, národného alebo etnického pôvodu či štatútu prisťahovalca. Napríklad 'priamou diskrimináciou' by bolo, keby realitný agent odmietol prenajať dom človeku preto, že je istého rasového pozadia alebo farby pokožky.

K rasovej diskriminácii tiež dochádza v prípade pravidiel alebo predpisov, ktoré sú rovnaké pre každého, ale majú nepriaznivý vplyv na ľudí určitej rasy, farby pokožky, rodu, národného alebo etnického povodu alebo štatútu prisťahovalca. Toto sa volá 'nepriama diskriminácia'.

Nepriamou diskrimináciou môže napríklad byť, keď podnik nariadi zamestnancom, že nesmú nosiť klobúky alebo iné pokrytie hlavy v práci, a následkom toho môže vzniknúť nepriaznivý účinok na ľudí z niektorých rasových či etnických vrstiev.

Čo je rasová nenávisť?

Je protizákonné konať na verejnosti na základe rasy, farby pokožky, národného alebo etnického pôvodu človeka alebo skupiny ľudí takým spôsobom, aby ich to mohlo **pohoršiť, uraziť, ponížiť alebo zastrašiť**.

Príklady rasovej nenávisti môžu zahŕňať rasovo:

- urážlivý materiál na internete, ktoré zahrňujú e-fóra, blogy, spoločenské sieťové stránky alebo weby na zdieľanie videa
- urážlivé komentáre alebo obrázky v publikáciách, ako sú noviny, letáky v časopisoch alebo obežníky
- urážlivé prejavy na verejnom zhromaždení
- hanlivé komentáre na verejnosti, napríklad v obchode, pracovisku, parku, vo verejnej doprave alebo v škole
- hanlivé komentáre na športových podujatiach od hráčov, divákov, trénerov alebo funkcionárov

Kedy sa urážlivé chovanie na základe rasy nepovažuje za protizákonné?

Cieľom RDA je získanie rovnováhy medzi právom slobodnej komunikácie ('sloboda prejavu') a právom žiť bez rasovej nenávisti. Podľa RDA nie sú nasledovné činy protizákonné, ak sa **'dejú rozumne a s dobrým úmyslom'** pri:

- **umeleckej práci alebo predstavení** – napríklad hra, v ktorej postava vyjadří rasovo urážlivý postoj
- **vyhlásení, publikácii, diskusii alebo debate, ktorá sa deje pre skutočný akademický alebo vedecký účel** – napríklad diskusia alebo debata o verejných zásadách týkajúcich sa prisťahovania, multikultúrnosti alebo osobitných opatrení pre konkrétne skupiny
- **vypracovaní korektnej a presnej správy o veci verejného záujmu** – napríklad korektná správa v novinách o rasovo urážajúcom chovaní
- **oprávnenom komentári**, ak ten komentár vyjadruje skutočné presvedčenie toho človeka

Čo môžem urobiť ak som predmetom diskriminácie alebo rasovej nenávisti?

Možno budete chcieť predebatíť záležitosť priamo s tým človekom alebo ľuďmi.

Ak toto situáciu nevyrieši alebo sa necítite dobre konať týmto spôsobom, môžete sa sťažovať na austrálskej komisii ľudských práv (Australian Human Rights Commission). Taktiež to za vás môže vykonať právnik, advokát alebo zástupca odborov.

Podanie sťažnosti na komisii je zdarma.

Vaša sťažnosť musí byť písomná. Komisia poskytuje formulár sťažnosti, ktorý môžete vyplniť a zaslať poštou alebo faxom alebo môžete sťažnosť podať priamo na našej webovej stránke. Ak nie ste schopní podať písomnú sťažnosť, môžeme vám pomôcť.

Aby bola vaša sťažnosť platná, musí byť primerane preukázateľné, že udalosti, na ktoré sa sťažujete, sú protizákonnou diskrimináciou a sťažnosť musí obsahovať dostatočné podrobnosti o vašich tvrdeniach vrátane toho, čo sa stalo, kedy a kde sa to stalo a kto bol zaangažovaný.

Sťažnosť môže byť podaná v hocijakom jazyku. Ak potrebujete prekladateľa alebo tlmočníka, môžeme to zabezpečiť.

Kde získam ďalšie informácie?

Kontakt na austrálsku komisiu pre ľudské práva je:

Telefonicky

Celonárodná informačná služba: 1300 656 419 alebo (02) 9284 9888

TTY: 1800 620 241 (bez poplatku)

Fax: (02) 9284 9611

Poštou

GPO Box 5218

Sydney NSW 2001

On-line

Email: infoservice@humanrights.gov.au

Webová stránka: www.humanrights.gov.au

Sťažnosť môžete podať aj on-line

www.humanrights.gov.au/complaints_information/online_form/index.html.

Ak ste nepočujúci alebo máte poruchu sluchu, môžete nás kontaktovať prostredníctvom TTY na 1800 620 241. Ak potrebujete tlmočníka pre nedoslýchavých, môžeme to zabezpečiť.

Ak ste nevidiaci alebo máte poruchu zraku, tak vám môžeme na požiadanie poskytnúť informáciu v inom formáte.

Ďalšie kontaktné miesta pre sťažnosti ohľadne rasovej nenávisťi

Ak sa vás dotýkajú urážlivé príbehy v médiach, vysielaniach alebo on-line obsahoch, môžete sa sťažovať u austrálskej komunikačnej a mediálnej authority (Australian Communications and Media Authority – ACMA), ohľadne reklám na Rade pre normu reklamy (Advertising Standards Board) alebo na príbehy v tlači u Austrálskej tlačovej rade (Australian Press Council). Taktiež si môžete sťažovať u vydávateľa alebo vedúceho mediálnej organizácie.

Ak sa vás dotýka urážlivé chovanie susedov, môžete sa obrátiť na Komunitné justičné centrum (Community Justice Centre), aby vám pomohli problém vyriešiť, alebo na Odbor bývania (Department of Housing), ak bývate v štátnom ubytovaní.

Ak sa vám niekto vyhráza násilím, alebo už ste bol násilne napadnutý, choďte na políciu.

Všeobecná rada o práve

Ak pomýšľate na podanie sťažnosti, možno budete chcieť obdržať právnu radu alebo kontaktovať svoje odbory. Komunitné právne služby môžu poskytnúť zdarma radu o diskriminácii a obťažovaní. Kontaktné detaily na vaše najbližšie komunitné justičné centrum sú na webovej stránke www.nacic.org.au/directory.

Vyhradenie: Informácia na tomto letáku je iba pomôcka a nenahradzuje právne poradenstvo.